

CRSS

Centrul Român de Studii și Strategii

**Studiu privind starea
socială și identitatea națională
în România**

- Raport preliminar –

August 2012

Datele raportului preliminar al cercetării realizate de Centrul Român de Studii și Strategii în perioada 7-23 iunie 2012 - „Studiu privind starea socială și identitatea națională în România” - reflectă, alături de informațiile privind starea de spirit a populației, percepția asupra mobilității forței de muncă și a poziționării sociale, și dimensiunea percepției românilor din dreapta Prutului asupra spațiului din stânga lui, identificat de către respondenți drept „Basarabia”, provincie istorică a României. În acest sens, participanții la sondajul de opinie realizat în perioada 07 – 23 iunie 2012 au răspuns la întrebări legate de identitatea lingvistică, istorică, politică și culturală a locuitorilor din Republica Moldova, precum și cu privire la atitudinea față de unirea României cu Republica Moldova.

Întrebarea 12

Credeți că limba vorbită în Basarabia este limba română?

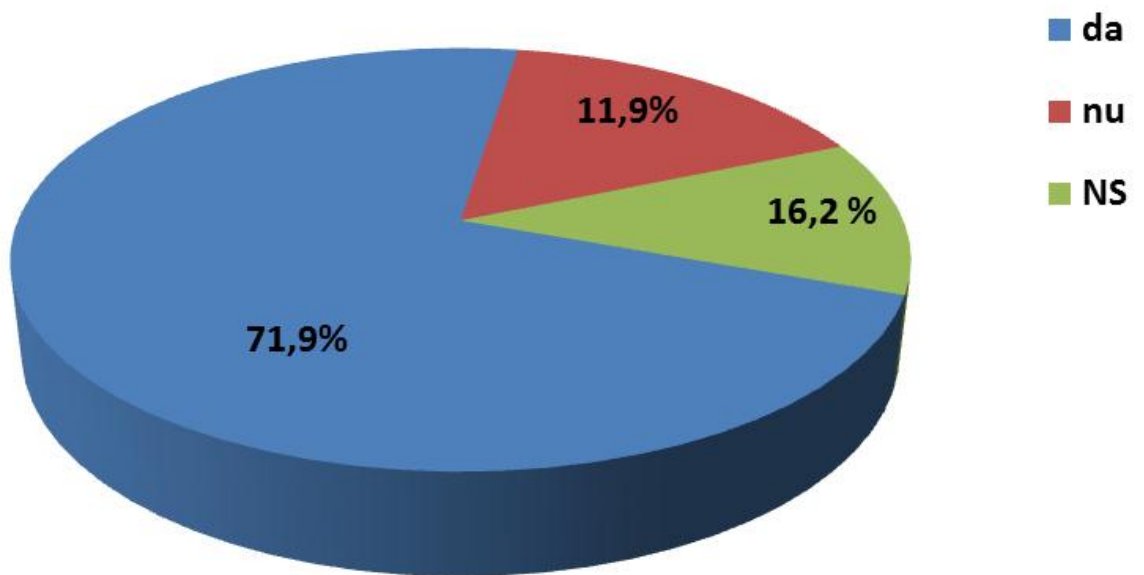
1. Da
2. Nu
3. Nu știu

Credeți ca limba vorbita in Basarabia este limba romana?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nu	177	11.9	11.9	11.9
	Da	1069	71.9	71.9	83.8
	NS	240	16.2	16.2	100.0
	Total	1486	100.0	100.0	

Urmărind răspunsurile obținute la întrebarea „Credeți că limba vorbită în Basarabia este română?”, putem observa că procentul celor care sunt de părere că limba vorbită în stânga Prutului este limba română este unul ridicat, de 71,9 %, față de 11,9 %, care consideră că limba vorbită în Basarabia este alta decât româna, iar persoanele care nu cunosc acest aspect reprezintă 16,1 % dintre cei chestionați. Acest rezultat ne determină să considerăm că românii dețin informații despre identitatea lingvistică a locuitorilor Republicii Moldova, 83,8% reușind să se pronunțe cu privire la aceasta.

Credeți că limba vorbită în Basarabia e limba română?

Întrebarea 13

Considerați că basarabeni, sunt în primul rând:

1. Români
2. Moldoveni
3. Ruși

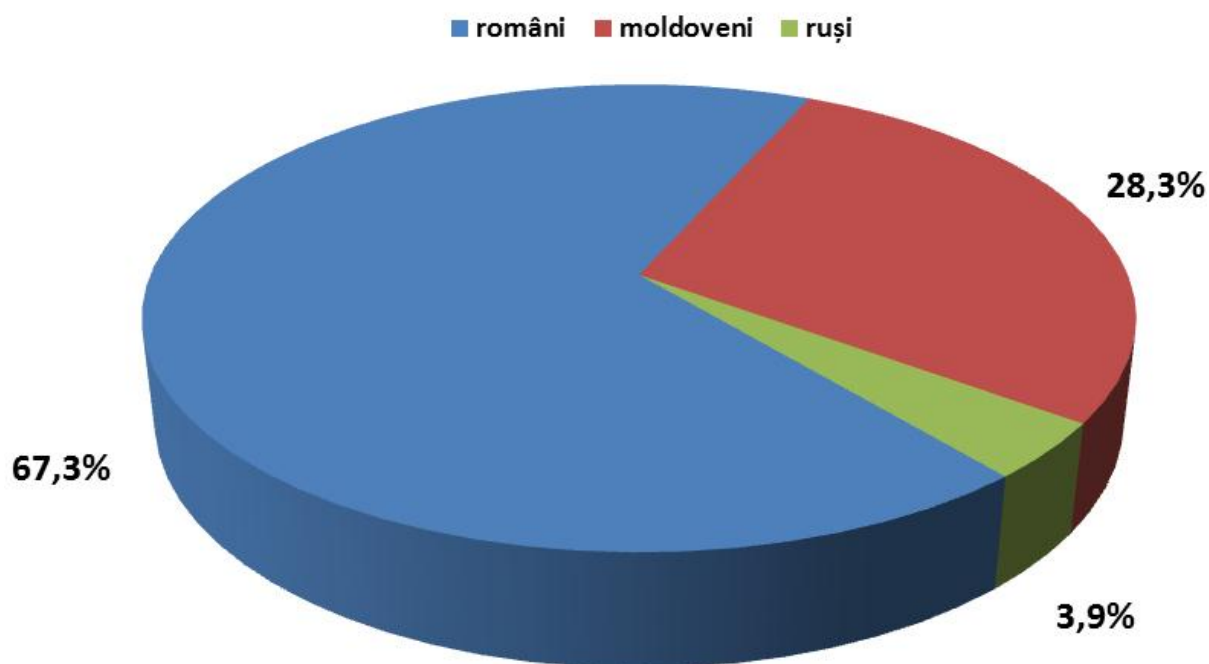
Considerați că basarabeni, sunt în primul rând..

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	români	1003	67.5	67.8	67.8
	moldoveni	419	28.2	28.3	96.1
	ruși	58	3.9	3.9	100.0
	Total	1480	99.6	100.0	
Missing	NS/NR	5	.3		
	System	1	.1		
	Total	6	.4		
Total		1486	100.0		

Locuitorii din stânga Prutului sunt, în viziunea celor chestionați, „români” în primul rând, această percepție cumulând 67,8% dintre opiniile exprimate. 28,3% dintre cei intervievați consideră că locuitorii arealului pruto-nistean sunt moldoveni, iar 3,9% din respondenți afirmă că spațiul Basarabiei este locuit de ruși. Aceste date pot exprima o raportare a respondenților la identitate prin prisma apartenenței la o zonă istorică românească (basarabeni sunt moldoveni pentru că provin din Moldova, așa cum oltenii sunt locuitorii Olteniei, muntenii locuitorii Munteniei), parte a

unui stat care cuprinde mai multe astfel de regiuni istorice (de aici procentul ridicat al celor care consideră că moldovenii sunt, în primul rând, români).

Considerați că basarabienii sunt în primul rând ...

Întrebarea 14

Considerați că (teritoriul) Basarabia este pământ românesc?

1. Da
2. Nu
3. Nu știu

Considerați că (teritoriul) Basarabia este pământ românesc?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nu	70	4.7	4.7	4.7
	da	1262	84.9	84.9	89.6
	Nu știu	154	10.4	10.4	100.0
	Total	1486	100.0	100.0	

De remarcat este faptul că respondenții nu au avut nici o problemă în a identifica spațiul despre care au fost chestionați. Din acest punct de vedere, pentru românii din dreapta Prutului, Republica Moldova are statutul de provincie istorică a României în mentalul colectiv al celor cuprinși în cercetare. Acesta trebuie să fie punctul de plecare pentru politica de integrare a Republicii Moldova din partea României. Integrarea europeană trebuie naționalizată pentru a fi viabilă, pe coordonatele limbii și reprezentării comune asupra spațiului.

„Basarabia este pământ românesc” nu este o formulă politică ci o *formula mentis*, un produs colectiv natural de profunzime, ancorat în *înțelegerea teritoriului prin limbă, identitate temporală* (trecut identitar inseparabil). Analizând răspunsurile obținute și în ceea ce privește aspectele

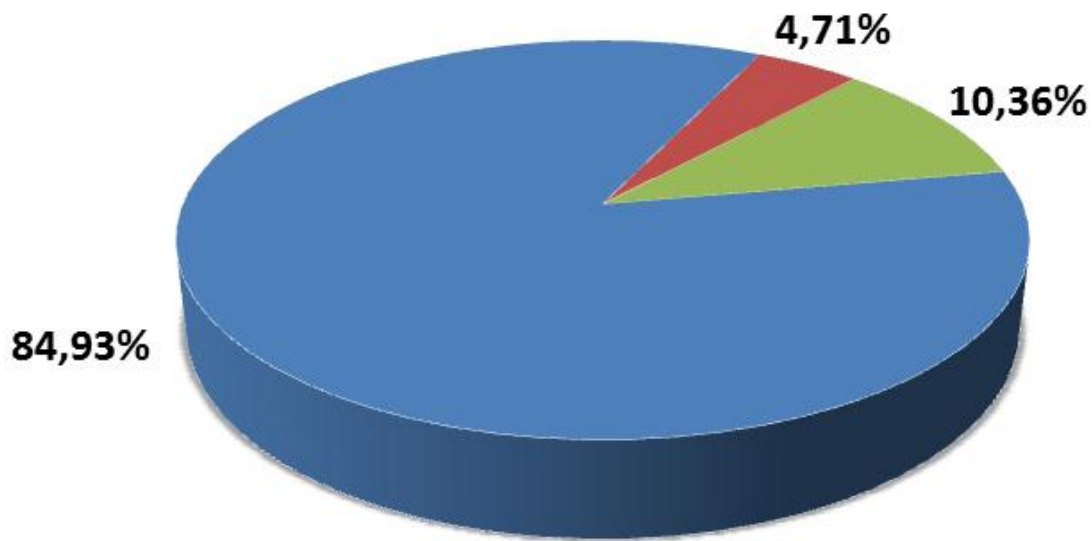
stării sociale ale populației, constatăm că proiecția colectivă asupra Basarabiei este relativ independentă de percepția asupra calității materiale a vieții. Chiar dacă aproape jumătate au declarat că trăiesc la fel ca anul trecut (întrebarea 1¹), iar un sfert mai prost, „Basarabia” rămâne „pământ românesc” pentru aproape 85% dintre respondenți (întrebarea 14). Trebuie precizat că de un trai decent se bucură doar 34% dintre respondenți, conform percepției acestora (întrebarea 3). De asemenea, ne atrage atenția faptul că peste jumătate dintre cei intervievați provin din familii în care cel puțin o persoană a lucrat în străinătate (53,9% - întrebarea 4.6): pragmatismul asociat cu imperativul susținerii familiei prin desfășurarea unor forme de muncă prestate în străinătate nu susține, iată, îndepărtarea de ideea de „pământ românesc”, coordonată pe care se regăsește și Basarabia.

Expresia „Basarabia pământ românesc” reprezintă o realitate pentru 84,9% dintre respondenții studiului. Contrariul este susținut de un procent foarte mic din numărul indivizilor chestionați (4,7%). Un procent de 10,4 % dintre participanții la sondaj și-au rezervat dreptul de a nu răspunde la această întrebare sau de a nu avea încă o opinie formată în ceea ce privește acest aspect. Putem interpreta procentul ridicat al celor care se raportează la Basarabia ca fiind pământ românesc prin prisma teritorialității, Basarabia rămânând în imaginarul colectiv un teritoriu cuprins în granițele României.

¹ În anexă puteți afla chestionarul integral aplicat respondenților

Credeți că (teritoriul) Basarabia este pământ românesc?

■ da ■ nu ■ nu știu

Întrebarea 15

Dumneavoastră, personal, sunteți de acord cu unirea Basarabiei cu România?

1. Da
2. Nu

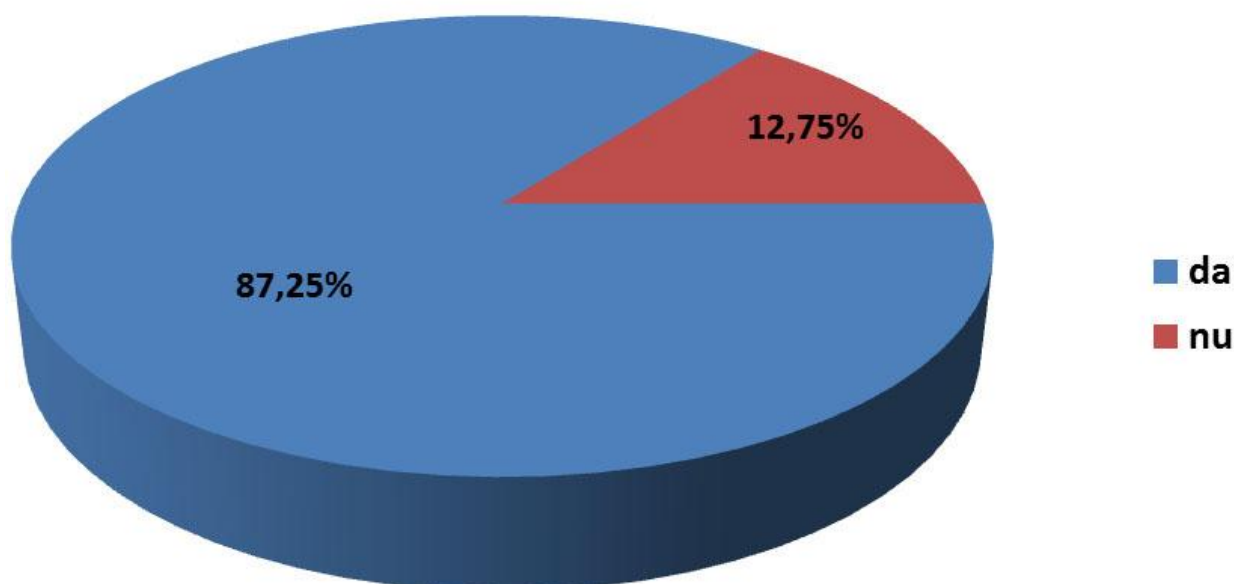
Dumneavoastră, personal, sunteți de acord cu unirea Basarabiei cu România?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nu	188	12.7	12.8	12.8
	Da	1286	86.5	87.2	100.0
	Total	1474	99.2	100.0	
Missing	NS/NR	12	.8		
Total		1486	100.0		

Ideea unirii României cu Republica Moldova se regăsește în mentalul colectiv al românilor din dreapta Prutului ca act realizabil, în favoarea căruia s-au declarat **87,25%** dintre subiecții chestionați, ceea ce poate fi interpretat ca o apetență a românilor pentru îndeplinirea unui ideal național, împărtășit pe ambele maluri ale Prutului. Această direcție de analiză poate fi verificată și prin procentul mare de respondenți care pun semnul de egalitate (**67,8%**) între basarabeni și români, dar și de cei care consideră că „Basarabia este pământ românesc” (**84,9%**). Totodată, **12.8%** dintre respondenții cuprinși în studiul nu sunt de acord cu unificarea teritorială a României cu Republica Moldova. O posibilă explicație pentru neîncrederea exprimată de cei **12,8 %** dintre subiecți în ideea unirii celor două state ar

putea consta în receptivitatea ridicată la vehicularea unor stereotipuri care circulă în societatea românească, respectiv în lipsa de informare cu privire spațiul și populația din stânga Prutului, precum și la costurile, avantajele și dezavantajele acestui act.

Dumneavoastră, personal, sunteți de acord cu unirea Basarabiei cu România?

Întrebarea 16

Considerați că unirea Basarabiei cu România ar trebui să fie o prioritate pentru politicienii români?

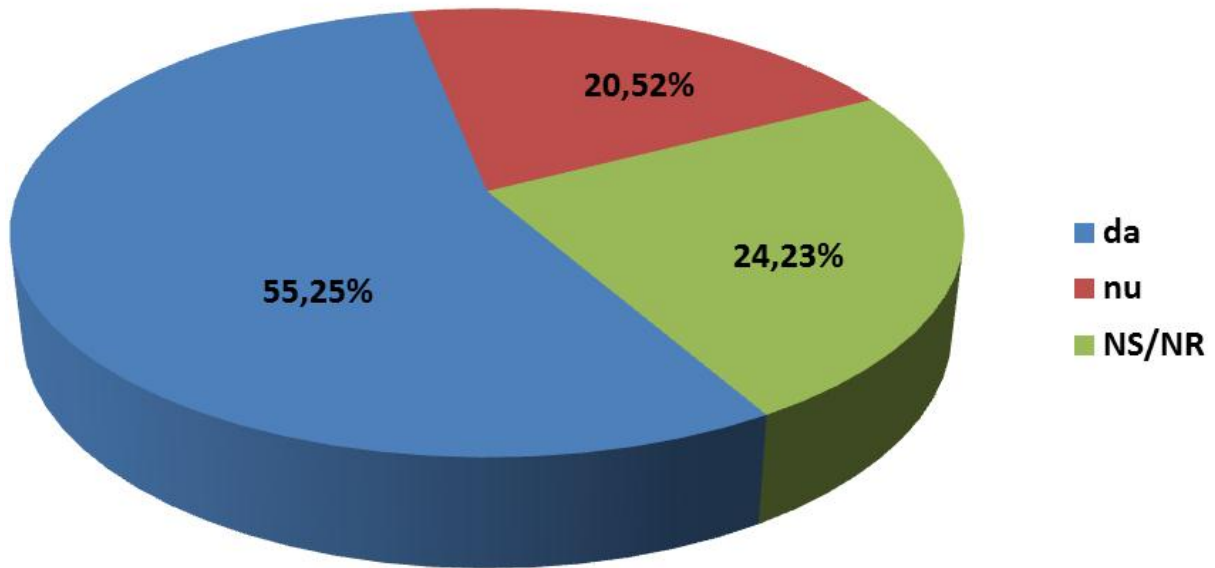
1. Da
2. Nu
3. Nu știu

Considerați că unirea Basarabiei cu România ar trebui să fie o prioritate pentru politicienii români?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nu	305	20.5	20.5	20.5
	Da	821	55.2	55.2	75.8
	NS/NR	360	24.2	24.2	100.0
	Total	1486	100.0	100.0	

Mai mult de jumătate dintre respondenți (55,2%) consideră că politicienii din România ar trebui să trateze unirea ca prioritate, ceea ce poate denota o încredere a populației în elita politică pe segmentul realizării unui act istoric, amplu, în raport cu așteptările cotidiene, referitoare la calitatea vieții de zi cu zi. Altfel, 20,5% dintre cei chestionați sunt de părere că politicienii din România ar trebui să aibă alte priorități decât unirea României cu Republica Moldova, iar un procent de 24,2% nu și-au exprimat opinia cu privire la acest aspect.

Considerați că problema unirii Basarabiei cu România ar trebui să fie o prioritate pentru politicienii români?

Repere metodologice:

Volumul eșantionului: 1486 persoane în vârstă de 18 ani și peste

Tipul eșantionului: stratificat, probabilist

Eșantionare: selecție probabilistă a localităților, a punctelor de eșantionare (câte 10 puncte aglomerate din localitate) și a persoanelor

Reprezentativitate: eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă a României, cu o eroare tolerată de +/- 2,5%, la un nivel de încredere de 95%

Ancheta de teren: 7 - 23 iunie 2012

Rezultatele finale ale cercetării realizate de Centrul Român de Studii și Strategii - „Studiu privind starea socială și identitatea națională în România” - vor fi făcute publice în luna septembrie.